

és így nem merte, tán nem is akarta megakadályozni az onnan folyton nagyobb méreket öltő husbevitelt. Tekintetbe véve tehát Németországnak azon eltökélt szándékát, hogy husszükségetét önmaga fedezze, tekintve az amerikaiak folyton növekvő husskivitelét, amely kölcsönös kereskedelmi relációk következménye s amelynek valószínű végeredménye az lesz, hogy az amerikaiak kívül minden más nemzet kifog szorítottatni Németország piacáról, előttünk áll amaz eshetőség, hogy az osztrák és magyar monarchia kivitele Németországba teljesen megfog szünni.

Ez torlódást fogna előidézni a belpiacokon és nagyon természetesen, mint minden torlódás, ez is az árak leesését fogná maga után vonni; mert 125 000 darab marha visszamaradása határainkon belül nem csekélység és hatása el nem maradhat.

Ezt azonban lehet enyhíteni azzal, ha viszont mi a szerb és balkán marhát küldjük vissza. Ez a legkevesebb, amit tehetünk és tennünk is kell, bár — ne áltassuk magunkat — ez az intézkedés a netán elvesztett német piacokért csak kis részben kárpótolhat; mert behozunk mi ugyan Szerbiából mintegy 70.000 darab marhát, de ezen marha élő súlya csak fele annak, amit mi Németországba viszünk, ahová a legszelbben hizott 7-8 métermázsás darabokat szokták kivinni, holott Szerbiából 3-4 métermázsás darabok jönnek be. Ha tehát a monarchia 125 000 darab marhában mintegy 1 millió métermázsas élő súlyt visz ki, viszont Szerbiából csak 280.000 métermázsas élősúly jön be és így az esetben, ha szarvasmarhakivitelünk Németországba teljesen megszűnne és mi ennek ellensúlyozása miatt a szerb marhát szorítanók vissza, még mindig cirka 700.000 métermázsas élősúlyt képviselő marha lenne termelési többletünk amely a belpiacokon árszorító hatását el nem mulasztaná.

A viszonyok ezen számszerű feltüntetése megszabja irányát teendőinknek. Görcsösen kell ragaszkodnunk a szarvasmarhabeviteli megengedéséhez Németországba. A kereskedelmi szerződésnek ez kell, hogy kardinális pontját képezze. Föláldozhatjuk az árpakivitel, az erdei czikkek kivitelét — mert végre is ezek világkereskedelmi czikkek, ha Németországban nem, másutt el tudjuk adni — de a szarvasmarhára nézve egyéb piacunk, mint Németország, nincs; mert Svájc oly keveset visz be, hogy ezt komolyan sem vehetjük — Németországnak beviteli szükséglete még mindig van — s így ennek fedezését számunkra biztosítani kell.

Ez képezi államférfiaink feladatát, — s minden oly vámpolitikát, a melynek végeredménye a szarvasmarha kivitelének a megakadályozása lenne Németországba, kerülni kell.

Oly csábító képek, aminöket különösen a Lajtántul iparos körei rajzolgatnak szemünk elé, amelyek a német ipar kiszorítása folytán a belföldön keletkező nagyobb ipari fejlődés és ezzel járó emelkedő hussfogyasztással akarnak kecsegtetni bennünket, cserében a Németország felé irányuló kivitelért, minket ne confundáljanak és el ne térítsenek attól az irányzattól, hogy a német husspiacot fölöslegünk részére magunknak biztosítsuk. Még kevésbé engedjünk a nyomásnak, amely az osztrák részről a román határ megnyitására irányul. De mai viszonyaink közt abszurdum lenne.

Ezek az egyedüli következtetések, a melyeket helyesen levonhatunk. De még egy!

Közölt kimutatásaink szerint a szarvasmarha tenyésztés és hizálás, a juh- és ser-

tés tenyésztés rovására folyton emelkedik. Szavunk se lehet az ellen, hogy ha ezen emelkedés istápolva lesz azon fokig, ameddig a fogyasztó népesség természetes szaporodása a határokat megszabja. Azontul a fejlesztés több kárt hoz, mint hasznot, mert a tultermelésre vezet és ennek következtében oly árcsökkenésre, amely veszteséggé változtathatja a szarvasmarha tenyésztést.

Ezzel arra akarunk czélozni, hogy ne engedjük teljesen elbukni a birhatenyésztést és gyapjutermeletést, mert ezen ágazat teljes feláldozása, a szarvasmarhahus tultermelésbe, sodor bennünket. Veszteségünk pedig kettős lesz. Elveszítjük a honi gyapjutermeletést s a tengerentul adózóivá válunk, anélkül, hogy cserében a szarvasmarha kivitelben találánánk föl kompenzációkat.

Reformok a Zenedében.

A csütörtökön lefolyt zenedei vizsgálatokról kell beszámolnunk. Tesszük ezt annál is inkább, mert a nagyközönség teljes hiánya kétséget kizárólag azt bizonyítja, hogy az elméleti zenetanítás iránt nem érdeklődik kellőképpen. Mig a gyakorlati vizsgák alatt a termet díszes közönség tölti meg, most a növendékek és tanárok kis számán kívül alig egy-két érdeklődőt láttunk. Annál nagyobb elismeréssel adózhatunk a hallottaknak.

A vizsga tárgyát a zenetörténet, zeneelmélet és összhangzattan képezte. A zenetörténet (tanár, Drumár János) a zeneeredetét a legrégibb történelmi népfajokhoz vezeti vissza, minők a Chinaiak, Egyiptomiak, Chaldeusok, Assyrok, Zsidók, Rómaiak. A mai értelemben vett zenének évezredekig tartó fokozatos fejlődését ismerteti, mely épp úgy érdekelheti a szaktudóst, mint általában a művelt embert.

A zenede igazgatóságát elismerés illeti hogy a zenedei tanítás ezen ma már elengedhetetlen segéd tudományának tanszéket állított. A vizsgán felmutatott eredményből bátran állíthatjuk, hogy a tanszéket hivatott erővel töltötte be.

Öröm volt hallgatni a növendékeknek — az idő kényszere miatt — szűkreszabott ismertetéseit a hangszerek, az elméletek, a hangjegyzírás, az irodalom s a korszakok kimerítő fejlődéseiről. Az összefüggésben feltett kérdésekre adott feleleteik valóságos értekezlettel sorakoztak egymásmellé, következtetést engedve nemcsak a készütség mérve iránt, de tájékozást nyújtva arra nézve is, hogy ily ismeretek birtoka mellett mennyivel eredményesebbek lehetnek a zenei tanításnak többi ágai, melyeknek eredményeit a zenetörténet egyesíti és egészíti teljes, áttekinthető és az izlést ideálisan befolyásoló tökélyre.

Minden zenétismerő önmaga ellen vét, ha a zenede igazgatósága által nyújtott alkalmat, ismereteinek kiegészítésére felhasználni nem siet; mert mint illetékes forrásból értesülünk, zenetörténet hallgatására minden érdeklődő, ha egyébként nem zenedei növendék is, beiratkozhatik, feltéve: a megfelelő előképzettség birtokában van.

A folyó tanévben a rendkívül bő anyagnak első felét tanították. Mint a feleletekből

meggyőződünk, az elméletek és irodalmak minden phazisát megfelelő alapossággal és részletesen tárgyalták, kényelmesen átvezetve az ókori idegenszerű rendszerből a középkor csodálatos periódusain át az ujkor ismeretéhez és megértéséhez. Szégyenkezés nélkül valíthatja be minden, egyébként a legmagasabb készütséggel bíró zeneértő is, hogy ezen tárgy ismerete nélkül, igen sok és fontos momentum előtte rejtve, de legalább is érthetlenné marad. Mily rendkívül szép és érdekes az ókori népek meglepően fejlett elmélete, a csodálatos alaku és szerkezetű hangszerek, az a különös irodalom, mely a maitól eltérő, de legalább is oly finom hallást tételez fel! Mily más szemekkel tekintünk az antik zenedráámakra, ha megértettük, hogy azoknak ma is csodálat szövege csak méltó kísérete volt a deklamáló, varázserejű görög zenének! Minő lélekemességről tesznek tanúságot az antik zenei versenyek nemzeti ünnepelei! Minő kegyelettel tekinthetünk vissza az egyházi zene viszontagságos történetére, melyeknek simpla melódiái alól Pindaros epinikiai és szt. Dávid zsoltárai hangzanak felénk! És végül mily megszágyenülten hajtunk fejet az ismeretlen előidőkből fényesen kiemelkedő olasz iskola, mint Palestrina, Gabrieli János, Orlandus Lassus és német alföldi mesterek, Josquin de Pres, Dufay, Ockenheim, most már utólérhetlen nagysága előtt!

A jövő tanévben az óriási anyag másik, nagyobb fele kerül előadásra, magában foglalva az ujkor elméletét, irodalmát és a szerzők s művészek életrajzát.

Sajnos, hogy ezen, az általános műveltséget is szolgáló tudománynak magyar nyelvű, alkalmas tankönyve nincs. Bár ezen körülmény nem lephet meg, mert a figyelem csak ujabb időben fordult a már nélkülözhetlenné vált zenetudomány felé, mégis érthető büszkeséggel vesszük tudomásul, hogy a zenede igazgatója lépéseket tett arra nézve, hogy a z e n e t ö r t é n e t d e b r e c z e n i t a n e r ő t o l l á b ó l k e r ü l j ö n k i.

Értesülésünk szerint Drumár János tanár vállalkozott ezen nagyjelentőségű, nagy előtanulmányokat igénylő feladatra; sőt Drumár már részben be is fejezte ezen művét.

Aztán Brück tanár nagyobb számú tanítványai adták elismerésre méltó jeleit szorgalmuknak és előrehaladottságuknak. A modern zene elemzésével, az egyes zeneformák taglalásával és az összhangzattanból adott precíz feleleteikkel azon meggyőződést érlelték bennünk: hogy tanárjuk szakszerű előadásának megértése, a tárgy iránt tanusított érdeklődésük és szorgalmuk által, a zenetudomány ezen részéből sokat sajátítottak el, minek zenei kiképezetésük későbbi szakában majd nagy hasznát vehetik.

Dur és Moll.

A Petőfi-dalkör nyilatkozata.

— Felelet a nyilkerdesre. —

Komlóssy Arthurtól, a Petőfi-dalkör tisztelt elnökétől és Szondy Lajos dalköri jegyzőtől a Petőfi-dalkör választmánya nevében nyilatkozat közlésre kértünk fel, — mely felelet a lapunkban közölt panaszos levélre, illetőleg a dalkörhöz intézett nyilkerdesre, Mi megnyugvással és szívesen közöljük a nyilatkozatot, mely „valótlanok” jelenti ki azt a vádat, mely nemzeti jelvényünk megsértésével vádolta az egylet volt karnagyát s mely — ha igaz — „a panaszolt körülmények között” az egyletre is homályt vetett volna. A dalkör, mint Debreczen város jóhírveve érdekében örülünk, hogy ezt a vádat, melyet szerkesztőségünkhöz intézett (a lapban is közölt) levélben név alá írással és — állítólag több pártoló tag nevében is — panaszoltak fel előttünk, a leghatározottabban czáfolja a választmány. Az a mi véleményünk is, hogy az ilyen vádat a leghatározottabban meg kell czáfolni, ámde viszont mi is a leghatározottabban utasítjuk vissza a választmánynak azon velünk szemben jogosulatlan és leczkértető hangját és téves felfogását, melyvel magának a lapnak, a súlyos panasz folytán, elhangzott és a dalkört nem sértő felszólalását visszautasítják, azt „illetéktelen beavatkozásnak” nevezik.

Ezt a hangot, tisztelt uraim, a kötelességet teljesítő lappal szemben nem használhatják. — Már pedig, t. uraim, mi nemzeti és ujságírói becsületes kötelességünket teljesítettük akkor, midőn a nemzeti jobberzésünket mélyen sértő és hihető formába öltözött vádat, az Önök nyilvánosság előtt szereplő egylete és volt karnagya ellen kidobott vádat, a nyilvánosság elé hozván, Önöknek alkalmat adtunk e vádnak a tisztázására és czáfolására. Mi nem üzünk sem tányérnyaló, sem gyűlölködő kultuszt, mi az igazságot keressük és a magyar nemzeti érzések, öntudat erősítése a főczélunk, tehát felfogásunk mellett igenis akkor vétkezünk volna, ha ily velünk közölt vádat szűr alatt hallgattunk volna el. Ellenkezőleg! Minekünk kötelességünk volt alkalmat adni a czáfolatra, mert ilyenképpen Önök a volt karmesterüket is teljesen tisztázták, a mihez most mi is készségesen hozzájárultunk, amidőn ime itten teljes szövege szerint közöljük a „Petőfi dalkör választmánya nevében beküldött nyilatkozatukat, a mely így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Debreczen” f. hó 11-ik lapjában a Petőfi dalkör tagjaihoz nyílt kérdés intéztett, mely egy részről a dalkörnek 1900. első felében volt karmesterét F. Rudolf urat az egyesület jelvényéhez tartozó nemzeti színű kalapszalag letévése és eltíporásával vádolja — miért illető az Elnökség által azonnal elbocsátatott volna, másrészt a Petőfi dalkört a kérdés feltételével egyidejűleg — mielőtt az válaszolhatott avagy az ügy tisztába hozható volt — bár feltételeken t. i. azon esetben ha F. R. urat újra karmesterévé alkalmazná — még is méltatlannak nyilvánítja neve viselésére.

Midőn e nyílt kérdés megjelent, a dalkör választmányi ülésére szóló meghívók már szétküldettek — s így tárgysorozatba már fölvehető nem volt — dacára ennek a választmány foglalkozott az ügygel s egyhangulag hozott megállapodásból kifolyólag a következő nyilatkozatot teszi:

1. A mult 1900 évi június hó 9 én végbement zászlófelavatási ünnepélyen a Petőfi-dalkör akkori karmestere Fentzl Rudolf ur bizonyos félreértések — de főként az ünnepélyt megelőző fáradságok folytán tulizgatottságában kijelentette, hogy lemond a karmesterségről és a vacsoránál kalapja mellől a nemzeti színű szalagot tényleg levette, de azt az ott jelenvolt és körülötte ülő dalkör tagok egybehangzó állítása szerint sem le nem dobta, sem össze nem tiporta, hanem zsebébe eltette; — sőt később a közönség hangosan nyilvánított óhajására a dalkör által előadott énekszámokat vezényelte is.

2. Valótlan azon állítás is, hogy a dalkör elnöksége emiatt F. R. urat elbocsátotta volna, mert ő egész szabályszerűleg adta be lemondását — mit a dalkör választmánya elfogadott és miután az ünnepélyen felmerült félreértésekből származott idegességét kellőleg expialta — tőle a dalkör sem vált meg haraggal, sőt a dalkör jeligéjének a megzenésítéséért 3 darab arannyal jutalmazta.

3. Mindezen vádakért, — miután azok a Fentzl Rudolf ur személyét illetik első sorban, ő van hivatva megtorlást keresni s mint tudomásunkra jutott, a kellő lépéseket ez irányban meg is tette. — (Nyugodtan nézünk elébe. Szerk.) A mennyiben azonban a szóbanforgó nyilkerdesben és az ahhoz fűzött szerkesztőségi megjegyzésekben a Petőfi-dalkör mint erkölcsi testület is érintve van és ha feltételeken is gyanúsításal illetetett — kijelenti a választmány, hogy a „Petőfi-dalkör” melynek működése alakulása perczétől kezdve nyitott könyv gyanánt fekszik e nemes város és t. közönsége előtt, mely megmutatta, hogy a hol csak a magyar nemzet szíve megdobban, mindenütt vele érez s a hol csak külső kifejezésre kell juttatni a hazafiui érzelmeiket, sehol sem huzódik vissza, — nem szolgált reá egyáltalában, hogy e téren a legcsekélyebb gyanúsítás is illethesse és nem fogadhat el sem hazafiság, sem magyar érzület dolgában sem tanácsot, sem leczkértetést senkitől sem — és ugy e tekintetben mint szabad elhatározása és ténykedéseivel visszautasít minden illetéktelen beavatkozást.

Kelt Debreczenben, 1901. jun. 13.

A „Petőfi dalkör” választmánya.

Délutáni levél.

(Az aszfaltbetyárokról.)

Nyavalyás kor nyavalyákat szül.

Ilyen korszerű nyavalya az aszfaltbetyárság is. És az aszfaltbetyárok felfakadt sebek a társadalom testén.

A léha, nyavalyás kor szülte ezeket a mintaszerűen vasalt ruhás, de lelkileg annál vasalatlanabb alakokat, a sétáló helyek, a nyilvános helyek ezen szárnyélküli, kétlábu legyeit, a kik némely helyen valóságos rémei az utcáknak és tolakodó üldözői a gyöngébb nemnek.

Különösen az ingoványos Budapestten hatalmasodott el fenemódon

(szebb jelzöt nem talállok rá) az aszfaltbetyárság. Ott minden nő, de még a kísérettel levő nő is kivan téve a megbotránkoztatásnak.

Utóbb az egyik fővárosi színház művészebe, illetőleg nejébe kötöttek bele — a férj jelenlétében — a legszemérmertlenebbül „gavallérok” illetőleg egy aszfaltgavallér, ki, súlyos szóval női becsületében megsértvén a feleséget, a nő védelmére siető férjet bottal súlyosan megsebesítette. . . . Az aszfaltgavallért súlyos testi sértés büntetése és kétrendbeli becsületsértés vétsége miatt négy havi fogházra és 250 korona pénzbüntetésre ítélte a büntető törvényszék.

Ez súlyos ítélet. De nem lehet eléggé súlyos midőn aszfaltbetyárkodásról van szó, mert kevés embernek van oly ereje, mint a megtámadott művésznek volt, hogy ugyanis bíróság elé vitte a csak zárt ajtók mögött tárgyalható ügyet; mert a ferde társadalmi felfogás következtében leginkább ugynevezett „lovagias uton” szoktak mérközni a sértettek a kézrekerült aszfaltbetyárral és ilyenkor nem ritkán, befejezésül, az aszfaltbetyár diadal-maskodik. . . . Épp ezért megnyugvással vehetjük tudomásul a budapesti ítéletet. „Ne tovább!” Azt kiáltja az aszfaltbetyárok elé.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Kistemplomban Czirják Béla s. lelkész. Ujtemplomban Csighy Andor s. lelkész. Ispótytemplomban Dicsőfi József lelkész.

Az ág. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Smid István segédlelkész tart istentiszteletet.

Villanyvilágítás Debreczenben.

Debreczen város világítási bizottsága tegnap vizsgálatot tartott a légszeszgyárban, a hol mindent a legnagyobb rendben talált. — Majd gyűlést tartott, melynek egyik legfontosabb tárgya a villanyvilágítás létesítése volt. A bizottság megbizta Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgatót, hogy a terveket valamint a részletes költségvetést készítse el, úgy hogy azt a világítási bizottság július havi ülése már tárgyalás alá vehesse, hogy ugyancsak még a júliusi közgyűlésen is előkerülhessen ez a fontos tárgy. . . . Hát szép, valóban szép és ékes lesz ez a villanyfénytől beragyogott Debreczen, különösen ama legnagyobb tömegű utcák egyiptomi sötétségével szembeállítva, a melyekben még elárvult petroleum mécs sem lobog. . . . Pedig mindenféle fizetik a polgárok pótdót.

Az anyakönyvezetói hivatal új helyisége.

Mint már előre jeleztük, a helybeli állami anyakönyvi hivatal a városháza épületeiből tényleg kiköltöztetett. Működését f. hó 14-én új helyiségében Széchényi utca 20 szám alatt már megkezdte, a miről az ügyes bajos közönséget tájékoztatásul kötelességünknek tartjuk értesíteni.

A tanári körből.

A debreczeni tanári kör f. hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évről-évre gyűlését a kollégium kis tanácstermében, melyre a kör tisztelt tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

Hírek az anyakönyvezetói hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvezetói hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Rabács Márton — Wurmb Adél, Erdei Mihály — Mikó Juliánna, Adler Kálmán — Ziggmuntovicz Ludovika, Tóth Gábor — Nagy Erzsébet, Mátyás Lajos — Kaszás Mária, Pipó Gábor — Sofrankó Paulina, Cseresznyés Lajos — Nagy Zsuzsánna, Pálfi András — Sinai Juliánna, Dancs Imre — Szekeres Erzsébet, összesen 9 pár. Ugyan ezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Pikó Sámuel 85 éves agyivérömleny, László Gyula 35 éves kerékgyártó tüdővész, Killer Andor 4 hónapos csecsemő gégegöres, Másztán Margit 6 hónapos csecsemő bélhurut, Kutasi Sándor 62 éves ácssegéd tüdőhurut Tokaji Erzsébet 1 hónapos csecsemő göresök, Schuman Miksa 8 hónapos csecsemő nyári hasmenés, Bodor József 4 hónapos csecsemő bélhurut, Harmathy Ferenczné szül. Kiss Erzsébet 37 éves háztartásbeli tüdővész, Kalászi Ödön 1 hónapos csecsemő hörgőhurut, Seres Imréné sz. Glancz Sára 24 éves háztartásbeli tüdőgümőkór, Nagy Gábor 52 éves napszámos szervi szívbaj, Bulissa András 36 éves asztalossegéd tüdőgümőkór, Sarkadi Mária 1 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Vedres Józsefné született Márton Juliánna 28 éves háztartásbeli szervi szívbaj, Farkas István 61 éves kisbirtokos tüdőgümőkór, Katona Lajos 3 éves angolkór, Huszti (utónevet nem kapott) 1 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Luczi János 6 éves gyermek csontszu. Mónus Róza 3 hónapos csecsemő bélhurut, özvegy Harsányi Mihályné sz. Vértési Zsuzsánna 82 éves háztartásbeli aggkori végkimerülés, Uri Kálmán 5 hónapos csecsemő bélhurut, Benke János 71 éves bérkocsis agyszélhűdés, Pap Juliánna 21 éves hajadon gümő s agyhártyalob, özvegy Horráth Gáborné sz. Kecskés Sára 75 éves földbirtokos aggkori végkimerülés, Balogh Juliánna 1 hónapos csecsemő cuteritis, Tubyogi János 10 éves tanuló baleset: — vízbefulladás, Gencsi András 4 hónapos tüdőhurut, Zilahi Emma 9 hónapos csecsemő bélhurut, — Brück Ignáczné született — Gyémánt Juliánna 55 éves özvegy májgyuladás, Antal Sándor 68 éves gazdasági cseléd aggkori végkimerülés, Hajnal József 47 éves napszámos tüdőtagulat, Kaninár Mihály 4 hónapos csecsemő bélhurut, Almási Józsefné sz. Tarsai Juliánna 75 éves özvegy végelgyengülés, Erdős János 11 hónapos csecsemő bélhurut, Szabó Juliánna 8 hónapos csecsemő bélhurut, Bujdosó Róza 2 hónapos csecsemő bélhurut, Szabó Ferencz 20 éves kőmives segéd öngyilkosság: felakasztás, Sterczel Margit 8 hónapos csecsemő bélhurut, Szabó István 57 éves napszámos tüdőgümőkór, Bercsenyi Ilona 2 hónapos csecsemő bélhurut, Kálmán István 74 éves földhasznosító aggkori végkimerülés és 2 halva születés. Összesen 44. Minthogy továbbá ugyan-

ezen idő alatt összesen 49 születési esetet jelentettek be, úgy a születési esetek 5-el multak felül a halálozási eseteket.

Nyári tagok a debreczeni Tornaegyletben.

Mint az előző években, úgy most is megengedi az egylet választmánya azon középiskolai tanulóknak, kik legalább az V-ik osztályt elvégezték, hogy az egylet helyiségeit a rendes órákon látogathassák és részt vehessenek. Gyakorló órák hétfőn, szerdán és szombaton délután 1/2 6—8 ig tartanak. A megállapított díj az egész szünidőre 2 korona, a miért fiókot is használhatnak. Ez összeg a beírásnál fizetendő. Jelentkezni lehet Tóth Mihály egyleti művezetőnél vagy Dr. Horvay Róbert titkárnál. Ugyanezen feltételek mellett nyári tagokul a Debreczenben időző egyetemi és műegyetemi hallgatók is felvétetnek.

Presbyteri gyűlés.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma vasárnap félbeszakított tárgyalásait pénteken d. u. folytatta az ref. egyház épületének tanácstermében. A gyűlés Tóth Lajos ny. tanító temetési költségére 200 koronát szavazott meg, a gazdasági bizottsághoz utalták K. Tóth Kálmán lelkész azon kérését, hogy az ispotályi lakban egy szoba építtessék s az épületen javítások eszközöltessenek. A tanítótestület segélyalap létesítéséről kidolgozott alapszabályát öttagu bizottságnak adták ki felülvizsgálás végett. A csapókereti lakosok ötödik legatusi intézmény felállítására vonatkozó kérését kiadták a lelkészi karnak. Több kisebb fontosságú ügy elintézése után gyűlés 6 órakor véget ért.

De hogy ő ép Nagyváradon akarna antiszemita lenni . . .

Zsidónak lenni — egy régi, állítólag Rakovszky Istvántól származó aforizma szerint nem bűn, csupán nem illik. Ennek a kérdésnek mintegy pendantjául tolakszik elébünk egy másik, a melyet egy nagyváradai sajtópör tesz aktuálissá: rágalom az, ha valakit antiszemitának neveznek? Ha rágalom, akkor az antisémiség vagy bűn, vagy meggyalázás; ez esetben Molnár apát vagy Zichy Nándor naponta újabb pört indíthatnának önmaguk ellen, miután ők a maguk antiszemita voltát egyáltalában nem titkolják. A mi különben ezt a kérdést illeti, fájjon ettől a feje a nagyváradai kir. törvényszéknek, a melynél Somogyi Károly szinagázgató sajtópört indított az ottani Színházi Ujság ellen, mert ez azt írta, hogy ő antiszemita és zsidó vallású tagjait üldözi. Erre nézve a nagyváradai társulat zsidó tagjai: Szarvasi Sándor, Nyárai Antal, Bérczi Gyula, Füredi József és Székely Anna nyilatkoztak, azt mondván:

A nagyváradai Szigligeti színház igazgatóját ért vád, mintha ő antiszemita volna s a zsidó színészekkel szemben ezen érzelmeit nyilvánította volna, vagy működésünket ezen ok alapján háttérbe szorította volna, teljesen alaptalan s kijelentjük, hogy soha tőle ily értelmű nyilatkozatot nem hallottunk s nem tapasztaltuk, hogy színészi működésünkből vallási kérdést alkotott volna valaha.

Hogy Somogyinak egyáltalában mi a véleménye a Dreyfus ügyben, a kazár-kérdésben és az egyetemi keresztítettetések felől: azt nem tudjuk. De hogy ő ép Nagyváradon akarna antiszemita lenni . . .

Debreczeni kereskedők és a kereskedők országos szövetsége.

A miskolczi kereskedelmi kongresszus végrehajtó bizottsága a debreczeni kereskedő

egyesületeket is meghívta a június hó 16-án Budapesten megtartandó értekezletre, melyen a magyar kereskedők országos szervezkedéséről és szövetségéről fognak tárgyalni. A debreczeni kereskedő társulat választmánya, a debreczeni kereskedelmi csarnok választmánya szükségesnek tartja, sőt sürgősen megalkotandónak tartja az országos szervezetet, hanem a közölt alapszabálytervezetnek ellene mond, mert az sem az országos, sem a vidéki kereskedelem érdekeit nem szolgálhatja, sőt a vidéki kereskedelmet teljesen figyelmen kívül hagyja. Tekintettel e melőzésre a debreczeniek az értekezleten nem jelennek meg, hanem a vidéki elnökségek értesítése mellett átíratot küldnek fel, melynek elfogadásától reménylik, hogy úgy a vidéki, mint a hazai kereskedelemnek nagy szolgáltatásra válna. — A debreczeni kereskedők indokait még ismertetni fogjuk, mert valóban nagyfontosságú a kérdésnek a helyes alapon való megfejtése.

Egy főszolgabíró fegyelmi ügye.

Ferenczy Elek a b.-ujvárosi járás főszolgabírájának rég huzódó fegyelmi ügyében tegnap hozta meg az ítéletet a fegyelmi választmány. A fegyelmi bíróság, mely a főispán elnöklésével Faust pénzügyigazgató, Latinovits kir. főmérnök, Padrah Sándor h.-szoboszlói közjegyző s Soltész Farkas tagokból állott, Ferenczy Eleket 1000 korona pénzbírsággal sújtotta. Az ítélet ellen úgy a vád képviselője, mint a főszolgabíró fellebbezett.

Dongó.

Székely Imre éleztáplájának, a népszerű Dongó-nak, e heti száma is eleven, változatos és helyi vonatkozású élezkben igen gazdag. Különösen sikerült találni a „Rablógyilkosok lapja”, czímű melléklete, melyben találóan és sikerült gunnyal jellemzi a népkölcset durvító, mételyező lapoknak az irányát, közveszedelmes szenzáció hajhászását, hogy a rablások, vérengzések, gyilkosságok, egyéb rémségek tulzott színezésével, ríktó, vértől csorgó részleteivel mi-ként vadítják meg és teszik kórszággá a tömeget. Mi is elítéljük ezt az irányt. A sikerült számért gratulálunk a „Dongó” szerkesztőségének. Ajánljuk az olvasók figyelmébe.

Magán vizsgálatot tevők figyelmébe.

Beküldetett: A hajdu szoboszlói állami polgári fiu iskola igazgatósága tudatja az érdekeltekkel, hogy az év végén tartatni szokott magán vizsgálatok június 26-án kezdődnek, és ezen héten be is végződnek.

Egy debreczeni polgárasszony elhunyt.

A debreczeni polgárság és a rokonok nagy részvéte mellett temették pénteken délután a sziv-utcai 14. számú háztól, a kistemplomban tartott gyászszertartás után; néhai Kecskés Sára özv. polgár id. Horváth Gáborné asszonyt, a ki 75 évet élt és 1 évig volt özvegy. Az érdemes, nagy időket élt 75 éves polgárasszonyt kiterjedt rokonság, gyermekek, testvérek gyászolják. Áldott legyen emlékezete.

Szini direktorság vagy intendatura?

Más nagyobb vidéki városok már tul vannak azon, ki lesz náluk a jövő direktora, vagy legalább már kiírták a pályázatot. Ugy látszik e téren

is Debreczennek utolsóknak kell lenni: mert Debreczen még ma sem irta ki a pályázatát. Még csak e hó 19-én d. u. 4 órakor tárgyalja a szinügyi bizottság a szerződés módosított pontjait s ennek elfogadása után kerül csak a tanács elé, úgy hogy csak a hó vége felé lesz kiírva a pályázat. A szerdai színházbizottsági ülésnek még egy fontos pontja lesz, nevezetesen az is szóba kerül, amennyiben indítványt adtak be, valjon ne vegye a város át a színházat, illetőleg nem volna-e előnyösebb a városra, ha visszaállítaná az intendaturát? Helyes. Ekkor legalább a városi közigazgatás rendszerének a komédiáit is eljátszhatják majd a szinpadon, ha ugyan a főispán ur méltóztatik és sziveskedik beleülni a sugólyukba, mert a városházi kevésbé sikerült komédiáknak ő a sugója.

Multság a dijnoki mozgalom alapjára,

Mint értesülünk a Nyiregyházi dijnokok zárt körű táncestélyt rendeztek — melynél a védnökséget vasmegyeri Megyeri Géza kir. kuriai bír. törvényszéki elnök — és Papp György kir. tanácsos pénzügyigazgató vállaltak — ami a sikernek egyik legfőbb bizonyítéka — szépen sikerült a dijnokok táncestélye. — Ugyancsak a dijnoki mozgalom költségeinek a fedezetére tartanak multságot a nagykárolyi dijnokok is június hó folyamán szintén biztató kilátások között. E szép példát ajánljuk követésre a debreceni dijnok testületnek is.

Az iparos tanoncok vizsgája.

Az iparostanoncziskola 1900-1901-dik iskolai évet záró vizsgálati rendje a tíz hónapos tanfolyamon a következő: A) A közhasznú ismeretekből. Június hó 20-dikán délután 6-8 óráig a főiskolában: A III-dik oszt. B. és D. — a II-dik oszt. A. B. — a Barcsay háznál: Az I-ső oszt. C. és D. — az előkészítő oszt. A. és C. csoportjában június hó 21-dikén délután 6-8 óráig a főiskolában: A II-ik oszt. C. és D. — Az I-ső oszt. A. és E. — a Barcsay-háznál: A III-dik oszt. A. és C. a r. kath. fiúiskolában: Az I-ső oszt. B. — az előkészítő oszt. B. csoportjában június hó 22-dikén délután 6-8 óráig a Barcsay háznál: A második oszt. E. és F. — a vegyes csoportban: B) A rajzból. Június hó 23-dikán délelőtt 9-11 óráig a főiskolában: A III-dik oszt. A. — a II-dik oszt. A. és B. — az I-ső oszt. B. és G. — a Barcsay-háznál. A III-dik oszt. C. és E. — a II-dik oszt. C. és E. csoportjában június hó 23-dikán délután 3-5 óráig a főiskolában: A III-dik oszt. B. az I-ső oszt. A., C., D. és E. — a Barcsay-háznál. A III-dik oszt. D., F. és G. — a II-dik oszt. E. és G. a pacsirta-utcai fiúiskolában: A II-dik oszt. D. csoportjában. Debreczen, 1901. június hó. Az iparos tanoncizskola felügyelő bizottsága.

Hivatalos értesítések.

A debreczeni református egyház gazdabizottsága június hó 17-én, délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. — A posta-távírdá igazgatóság arról értesíti a közönséget, hogy az eddigi 6 filléres frankójegy színét az eddigi vörösbarnásból zöldesbarnára változtatják. Az eddigi frankójegyek f. évi december 31-ig érvényesek. — A református

felsőbb leányiskola évről iskolai ünnepét f. hó 16-án délután 4 órakor tartják meg a tanintézet nagytermében. Három felvonásos szinmű is szinre kerül. — Az adózó közönséget figyelmezteti a városi tanács adóügyosztálya, hogy a III. osztályu kereseti adó javaslati pótlajtsroma a város főházánál levő adókövető hivatalban f. hó 19-20 napjain közszemlére van kiteve. A felszólalásokat 15 nap alatt kell a pénzügyigazgatósághoz beadni. — Az állami főreáliskola 1900-1901 évi iskolai évet záró vizsgálatokat f. hó 15 és 26-dika között tartják meg.

Egy fiatalasszony tragikus halála.

Tisza Keszi község lakosait páratlan gyilkosság tartja izgalomban. Óváry Gyula ottani földbirtokos fiatal feleségét, kinek szülei s nagyterjedelmű rokonsága Debreczenben lakik, meggyilkolta elvetemedett kocsisa Uri Kálmán ki debreczeni ember. Az urasszony Urinak ki adta a parancsot, hogy fogjon be. A kocsis ellene szegült a parancsnak. Hanem eselédkönyvét kérte. — Óváryné, mivel férje nem volt odahaza, megtagadta a eselédkönyv kiadását, mire a romlott lelkű gazember, az elvetemedett vadállat a kocsis mellől a vasvillát felkapta, s asszonyát fejbeütötte. — A szerencsétlen asszony eszméletlenül esett össze. Ezzel nem elégedett meg a bestia, hanem még kaszával, összederabolta az urasszonyt s mint a törvényszéki orvos megállapította, 25 vágást ejtett rajta, melyek közül egy is elég lett volna, hogy a fiatal asszony életét kioltsa. A gyilkos fenevadat a csendőrök másnap elfogták. Uri a gyilkos, fegyházviselt gazember most is ezinikus nyugalommal s lelkifurdalás nélkül beszélte el a gyilkosság részleteit s hogy semmi oka sem volt gaz tettének. A tragikusan kimúlt fiatalasszony esete mély részvétet keltett nemcsak Debreczenben, de a vidéken is.

Az „Uránia“ Debreczenben.

Az „Uránia“ tudományos színház, mely színház missziót teljesít a vidéken engedélyt kért a tanácstól négy előadásra. A tanács e hó 20. 21. 22 és 23-ára megadta az engedélyt az Urániának. Az Uránia a múlt évben már volt Debreczenben. — Debreczen város ekkor megmutatta, hogy megvan az a műértő s a szepet, nemeset és tanulságokat egyaránt felfogni és méltányolni képes közönsége, amely a művelődés s hazafiság ápolását megbecsüli, ennek a tudományos színháznak a működését megérteni, méltányolni és élvezni képes. Csak műveltségünknek, és a műveltség terjesztésére irányuló kézzéges közreműködésünknek adjuk bizonyítékát, ha ezuttal is pártolásban részesítjük azt a derék vállalatot, mely minden magyarnak támogatására annyira érdemes. Ezuttal csupán azt jegyezzük meg meg, hogy előadásra kerülnek 20-án Pekár Gyula „A XIX. század.“ 21-én Hegedüs Sándor „Amerika.“ 22-én Pekár Gyula „A táncz“ és 23-án Hentaller Lajos „1848.“ cz. történelmi és hazafias darabja, amelyek úgy a fővárosban, mint a vidéken nagy tetszést arattak. Az Uránia előadásai a színházban lesznek s a vállalat számolva a téli színházak melegségével, a merikai hűtőkészüléket szerzett be, mely úgy a főváros-

ban, mint a vidéken eddig, mindenütt pompásan bevált. Ezt a hűtőkészüléket a vállalat Debreczenbe is elhozza, úgy hogy a színházban kellemes, hűs levegő lesz. Az előadásokra, melyekre jegyek már most László Albert könyvkereskedésében jegyezhetők elő, felhívjuk a közönség figyelmét.

Hamisító diákkisasszony.

A leányiskolák életében alig volt még olyan ügyről szó, melylyel most a székesfejvári polgári leányiskola kara foglalkozik, de amely elég rágódni valót ad a város egész közönségének. Megtörtént az eset, hogy a negyedik osztály husz növendéke meghamisította az osztálykönyvet. Csunyan hangzik ez nagyon s a lírai költőket nyilván elkészeríti, de gondolkozóba ejti azokat is, kik az erkölcsi étellel mélyebben szeretnek foglalkozni. Fiata leányok, kik azonban már a virágnylás határára állanak, nem egészen gyermekek, hanem éppen abban a korban lévőek, melyben az ártatlanságot szoktuk velük megtestesíteni és hamisítottak. Bizony ez elszomorító. Az említett negyedik osztályban 30 növendék van, tehát mindössze 10 olyan, aki nem hamisított. A tanár kar a tettért szigorú megtorlást vett s a főbűnöst kizárta. Ez helyes, de nem kellett volna oly módon végrehajtani az ítéletet mint ahogy tette. Valóságos lelki lealacsonyítást, hogy úgy mondjuk, nyilvános megvesszőzést kellett a tizenhét éves leánynak kiállania. A tanári kar és az egész osztály jelenlétében felszólította az igazgató a leányt hogy távozzék az intézetből. A növendék erre a könyörögni kezdett s agg szüleiire hivatkozva, sorra járta a tanárokat és mindegyiktől bocsánatot kért. Mikor látta, hogy hiába, hangosan sirni kezdett s vele sirt az egész osztály. Göbel János igazgató erre megbizta Szepesi Géza tanárt, hogy vezesse ki az osztályból. A tanár erre elébe állott és rákiáltott:

— Keljen fel és takarodjék, mert különben a szolgálval dobotom ki.

Igy nem szabad és nem lehet a megfélemedést büntetni, annál is inkább, mert a miniszteri rendelet értelmében „az igazgató írásbelileg tartozik értesíteni a szülőket az eltávolítást elrendelő határozatról“ nem pedig nyilvános megvesszőzést hajtani végre.

A jövőheti törvénykezés.

A jövőheti bűnügyi és esküdszéki főtárgyalások ez: 1901. június hó 17-én hétfőn esküdszéki főtárgyalás I-ső terem Sóvágó János ellen, szánd. emberöléssel párosult rablás kísérletéért. — Ugyanaznap főtárgyalások a II-ik terembe Sárkány Sándor s társa ellen lopás büntette, Togyi János ellen lopás vétsége. — Június 19-én szerdán: Esküdszéki főtárgyalás Zupkó János ellen szánd. emberölés büntettének kísérletéért. — Ugyanaznap főtárgyalások a II-ik teremben: Hegedüs Gyula s társa ellen párviadal vétségéért, Kohn Ede s társa ellen hamis tanuzásrai rábíras, Bartók János ellen zsarolás vétsége s más, Barna János s társa ellen táviró készülék megrongolásáért. — Június hó 21-én pénteken: Esküdszéki főtárgyalás Varga Gábor ellen szánd. emberölés büntettének kísérletéért. Ugyanaznap ítélethirdetések a II-ik sz. teremben.

Könyv a debreczeni szinészetről.

Aradon Benedek Árpád szerkesztő érdekes és illusztrált könyvet adott ki az aradi szinészetről, szellemes képét mutatván be a szinügyi bizottságnak, a kritikusoknak, az

aradi szerzőknek, a kórusnak stb. E vállalkozás annyiban közelebből érdekel minket debreczenieket is, mert a szerző a további füzetekben a vidék többi városainak a színészetét fogja hasonlólag ösmertetni. A debreczeni színészet és színészvilág ismertetését a IV-ik füzetben helyezi kilátásba.

Egy székely község eloláhosodása.

Székelyföldről írják Háromszék megye Bölön községe, mely századokon át tiszta magyar ajku volt, most lassankint kezd eloláhosodni Szomoru jelenség ez, mert nem egyedül álló példa a magyarajku községekben. Alig volt oláh Bölön, községében s ez a pár ember elég volt arra, hogy az oláhoknak olyan propagandát csináljon, hogy nemcsak az oláh eredetű családok lesznek ismét oláhok, hanem maguk a magyar ajkuak is lassankint eloláhosodnak. Ennek leginkább a nemtörődomség az oka. Senkisem törődött avval, hogy a magyar lakosság folyton szegényedett, iskolája düledező állapotba jutott. A gazdagabb elem is évek nyomora után olyan szegénységbe jutott, hogy házáat, földjét eladta a bevándorló gazdag oláhoknak. Pedig ha valaki kezébe venné a dolgot, a magyarság ügyét még most is meg lehetne itt menteni. Csak jóakarát kellene hozzá.

A 39 ik gyalogezred nagygyakorlata.

A temesvári hádtesthez tartozó debreczeni 39-ik es. és kir. gyalogezred is kiveszi részét a hadgyakorlat fardalmaiból. A temesvári hadtest nagygyakorlatai augusztus 20-án kezdődnek. Bogsán, Resicza és Zsidoriu községek között fognak lefolyni.

Mikor énekelték a Gotterhaltét legelőszőr ?

Abból az alkalomból, hogy Rátkay László országgyűlési képviselő meginterpellálta a miniszterelnököt a Gotterhalte miatt, érdekes lesz fölemlíteni, hogy ezt az áldatlan nótát mikor énekelték legelőszőr. — A miniszterelnök maga sem tudott megfelelni rá, hogy 1790-ben-e, vagy pedig 1797-ben? Erre vonatkozólag Debreczenből a következőket írják az „Egyetértésnek“: Széll Farkas tanácselnök gazdag régiséggyűjteményében megvan a „Gotterhalté“-nak első nyomtatott példánya. — Azt hisszük, hogy ebből manapság nagyon kevés példány van. A négy strófás nótát 1797-ben nyomták Bécsben. Címe: Gotterhalte Franz den Kaiser. — A czímlapra annak idejében — bizonyára az esemény emlékére — valaki németül a következő megjegyzést írta: „Ő felsége névnapjára, 1797-ben a nemzeti színház pénztáránál osztogatták. A darab címe volt Mutterofert. A dalt az előadás előtt. Haydn zenéjére énekelték.“

Mi szükséges minden hölgynek ?

Szép, tiszta, üde arczbőr. Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész vi-

lagon elismert és kedvelt Földes-féle Margit-krém használata által érhető el. E törvényesen védett arczenőcs sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban.

A gyomor betegségei igen különböző rosz indulatu formákban mennek át, különösen ha jelentéktelenebb gyomorbetegségeket sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valamely házi szert kéznél tartani. Kitünő hatásának bizonyult e tekintetben dr. Rosa balzsamja, melyet Fragner B. gyógyszerész Prágában 203. III. készít. Kapható minden gyógyszerertárban. (Lásd a hirdetést.)

Póstyén

európai híru kénes iszapfürdőit a t. község külföldi s figyelmébe ajánlunk. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb köresekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Póstyén fürdő javallva van: esuz, kőszvény, ischia, esontörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik uj és legtökéletesebb fürdőberendezéssel, van színház, 2 zenekar, vill. világítás, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

Nyilatkozat.

„A „Kristály“ ásványvizet betegeimnél különösen a gyomor és belek idült hurutjainál, kitünő sikerrel alkalmaztam.“ Dr. Balogh Miklós, gyak. orvos, India, Szerémség.

Mindenkinek feltűnik egy szép fényesen kitisztott cipő. Ez azonban csak akkor érhető el, ha oly fénymázt használ melynek összetétele magát a bőr minőségében megtartja. E célból használja az általánosan közkedvelt „Fernelndt“-féle cipőfénymázt, melynek messze országokra terjedő jó hírnevét az 1832. évben Fernelndt István alapította. Kapható mindenütt, valamint Fernelndt István es. és kir. orsz. szabad. gyári raktárában Bécs I., Schullerstrasse 21. Árjegyzéket viszontelárusítóknak portómentesen küld a gyári raktár. 2.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 15.

A képviselőház mai ülésén Széll Kálmán betérjlesztette a vármegye és számvevői teendők ellátásáról szóló javaslatot. Több apróbb ügyet intéztek még el, ezután Széll Kálmán válaszolt több interpellációra.

Vagdalkozó katonatiszt.

— A „Debreczen eredeti távirata. —

Sopron, június 15.

Megbotránkozott eset tartja izgalomban városunkat. Egy katonatiszt hallatlan brutalitást követett el egy tekintélyes polgáremberrel. A sétatéren Messzáros tanár és Scöfel főhadnagy összeszólkoztak s a magáról megfélemedezett katonatiszt kirántotta kardját s a védtelen polgárembert úgy összevagdalta, hogy véresen eszmélet nélkül maradt a helyszínén. — A városban óriási az elkeseredés és izgatottság. — Az ezred parancsnoksága a vagdalkozó főhadnagra azonnal szobafogságot mért s szigorú vizsgálatot rendelt el, melyet a katonai hatósággal egyidejűleg a rendőrség is megkezdett.

Innét-onnét.

— Június 15. —

(Városi szegényház kertész üzlete.)

Valahol a hatvan-utcai temetőn túl, a régi nevezetű Nyuzó-kaszárnyában éldegélnek a városi szegények. És mivel igaz a mondás, hogy a munka az élétsava, testi erejükhez mérten dolgozgatnak is a szegényház kertésztelepén foglalatoskodnak. Terményeiket pedig hetipiaczok alkalmával a piac-utcai zöldségpiaczon értékesítik. Külön, tiszta, csinos sátorkájuk van és a megbízott szegény asszony ott árulgatja a kosarakba izlésesen csomagolt zöldségfélét. Már messziről szembetűnik a kifüggesztett czégtábla: „városi szegényház kertészete.“

Hát ez kedves, igen derék vállalkozási különösen ha a városi szegényeknek is jut ebből a kezők munkájával szerzett szerény jövedelemből . . . Az öregeknek egy kis do-

Foulard selyem 65 krtól

3 frt 65 krig, valamint állandóan a legujabb fekete, fehér és színes „Henneberg selymek“ 65 krtól 14 frt 65 krig -- méterenként -- sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb.

Menyasszony selyem	65 krtól	—	14 frt 65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14 „ 65 „
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42 „ 75 „
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3 „ 65 „
Báli-selyem	60	—	14 „ 65 „
Selyemgrenadia	80	—	7 „ 65 „

méterenként portó és adómentesen a hához. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

G. Henneberg, selyem gyáros, Zúrich

[es. és kir. udvari szállító.

hányra s miegymásra jól esik az a pár krajezár. Meg azután a munkásnak az önértetét, a munkakedvét fokozza a jutalom.

(A debreczeni piac különlegességei.)

A debreczeni piac különlegességei közé tartozik a nagy drágaság. Az innét elkerült hivatalnok családok rettegve emlegetik országsherte, (márcsak ezért sem ártalmas, hogy a városi szegényház kertésze, versenyeznek a hivatott kofákkal és vidéki kertészekkel,) a debreczeni piacnak ezt a különlegességét, a . . . drágaságát szívesen elengednék . . . Különleges a Bokhára emlékeztető gyümölcs kofasátor sor is a piac-utcán. Ez különleges, de nem kellemtelen, legfeljebb hogy sok legyet csábit a korzó mellé, holott az aszfalton „l e g y e s k e d i k” anélkül is elég sok aszfaltbetyár. Elég szomorú, a debreczeni becsületes levegő már ezeket a torzalakokat is megtermi. Másik különlegesség a Dégenfeld-téren a „laczikonyha”, ez hasznos hagyománya a régieknek, sok szegény munkás ember olcsón ebédel ott. Fő követelmény, hogy hatósági uton ellenőrizték a „laczikonyhák” a tisztaságát, különben sok nyavalyának lehet a terjesztője. De nem volna ártalmas, ha a kerületi orvosok néha napján a mézarszékekbe, a hentes üzletekbe, is betekintene, némely ilyfajta üzlet előtt elmenve oly büz csap ki onnét, hogy érdemes volna, ha az orvos urak és a rendőrök néha az ily helyekre is odaszimatolnának . . .

A Rákóczi-utcai szárazidőben nyakig poros, ömlések idején nyakig sáros zöldségpiaczon piac a főmérnöknek kéne biczikli-gyakorlatokat végezni, akkor ha nem köveztetné, nem csatornáztatná ki azt a forgalmas utcát, de bizonyosan lemondana a nemes kerékpár-sportról.

(Színház.)

Komjáthy János direktor néhány napra újból kinyitja a „bótot”, megnyitja a debreczeni színház kapuját. Jótékony czélúak az előadások, mert azokat a direktor saját vasládája javára rendezi . . . Hej Nyiregyháza! . . . Hajh!

nemes Portörő Kelemen.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

(Regény.)

A „Debreczen” számára írta:

Ifjabb Mórincz Pál. (22.)

— Igen! . . . Volt.

— Sajnálom, hogy nem talált itthon. Hanem hisz maga ugyis kimentett. Különben nem baj. Majd most áthivom vacsorára. Legálább hármashoz játszunk egy kis gyöngéferblit, sugta az állatorvosnak . . . Magam megyek érte.

Kata tartóztatni akarta. Ugy érezte, hogy most nem bírná ki ezt a találkozást. Még nem szokta meg annyira a tettetést,

midőn a lángoló szenvedélyt közönnyel leplezik az asszonyok.

— Nagyon egyszerű a vacsorám. Kata kereste a kiterőt. Aztán azt is tudja, hogy beteges vagyok.

— Ah, kérem! Katonának minden jó . . . Maga meg inkább lefekhetik, Miklós így daraboskodott. Látszott az arcán, hogy a „némettel” a tanyán erősen forgatták a boroscancsót.

Kata elhallgatott, de lázas színe még az állatorvosnak is feltűnt. És míg Miklós odajárt, meg is kérdezte az asszonykától:

— Nagyságod talán beteg?

— Nem kérem, felelte Kata rekedt hangon.

Miklós egyedül tért vissza. Berzenkedett. A főhadnagyot nem találta otthon. A huszár úgy mondta, hogy kilovagolt.

— Ki hallott már ilyet! Ebben a kései időben . . .

Az urak hamar megvacsoráltak. Kata szobájába tért. Ormós még felkísérte az állatorvost a nagy vendégfogadóba.

Sok idő múlva aludt el az asszony. Az álma zavaros volt. Halk, érthetetlen szavakat rebegett . . . Miklós hajnaltájban veldött haza, de teljesen részegen. Mindamellett a feleségét nem zavarta fel, hanem motyogva kibotorkált a másik szobába. Kató a félig nyitott ajtón megértette minden szavát.

— Micsoda nyavalyás, beteges asszony . . . Debaldi hadnagy fenegyerek . . . Szeretem én is a kövérleányokat, a zsidóleányokat, motyogott Miklós, miközben ruhástól végig dőlt a széles bőrdíványon. Nem sokára már tele tüdővel horkolt. Az ablakon már bezengett az ezüstvékony hangu huszár-trombita. Ébreszgette a huszárokat.

XIV.

— Klopák bácsi, csak így szolította mindenki.

Klopák bácsi kissé kétfelé fésülte fürtös hosszú szakállát. A szerencsétlen mexikói Miksa császár hordta így a szakállát. A gond nélkül, a dolog nélkül élő emberek pirosodnak így meg mint Klopák bácsi.

— Folyt. köv. —

Nyilttér.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény április hó 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altsesi bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egzséges fekvés. Intányos lakások. Jó vendéglő.

— Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal. —

Akác-méz

kapható G. Szabó Kálmán méhészetében.

I. ker. Eötvös-u. 37 sz.

Az országos méhész egyesület tagja.

Alólirott, magyarati szőlőjének termését kismértékben is ($\frac{1}{2}$ hektolitertől feljebb) az alanti árakon árusítja:

1898-iki szemelt hektoliterenként 80 kor
1899-iki „ 45 „
1900-iki „ 50 „

Kivánatra mintával szívesen szolgál

Bejczy Árpád

áll. szakiskolai tanár Aradon.

Csodálatos ujdonság!

365 db 1 frt 95 krért.

1 pompás óra, láncsal, pontosan jár, 2 évi jótállással, egy egyszerű bűvös lámpa (Laterna Magica) 25 remek képpel, 1 igen finom nyakkendő simili gyémánttal, 1 pompás nyakék keleti gyöngyökből, legdivatosabb női ékszer patent záróval, 1 finom bőr pénzárca, 1 elegáns szivarszipka borostyánnal, 1 kezelő gomb készlet finom double aranyból, 1 finom zsebkész, 1 finom zseb toilett tükör belga üvegből, szép tokban, 20 db a levelezéshez szükséges tárgy, továbbá 200 db különféle cikk, melyek a háztartásban nélkülözhetetlenek. — E remek 325 db tárgy az órával mely már maga megéri e csekély összeget, csak 1 frt 95 krért kapható az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett

S. KOHANE áruházában

Krakau P. F. 872.

Meg nem felelő áruért a pénz vissza adatik.

TENKE

BIHARMEGYE.

Vasuti állomás.

Legolesobb és leghatasosabb **vasas fürdők egyike**, a nőibetegségek és vérszegénységéből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld a fürdőigazgatóság.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
 Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
 Prosp. ingyen.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Szénássy, Hoffmann és Társa
 párisi és lyoni selyemgyári raktára
 Budapest. IV., Bécsi-utca 4 sz.

Tiszta selyem, sima liberty, minden színben mtrje 90 kr. Lyoni foulard és nyomtatott pongis 65 krtól feljebb. Tiszta selyem nyomtatott liberty 1.10 krtól följebb. Louisine, popeline-soleil egész ruhákra minden színben. Louisine-chiné, gaze-chiné és soyeuse-chiné a legújabb kivitelben bluzok és egész ruhákra.

Minták vidékre kívánatra pontosan küldetnek.

Hazai gyártmány!

A világ legjobb fénymáza.

Az egész világon ez ideig gyártottakat felülmúlja a **Hiesz A.-féle** legfinomabb pámaolajjal készített fénymáz, mely a gyors fényesedésen kívül nemcsak tartós ésszép olajtartalmánál fogva puhítja a bőrt és ez által megóvjaa a törés és repedés ellen. Ugyiszintén sárga cipőnek való **crém** minden színben, a legjobb anyagból, akármennyi ideig áll is fedetlen, nem szárad meg, tulajdonsága ugyanaz, a mi a fénymázé.

Jótállással.
 Kapható minden jobb fűszer, bőr és cipő üzletben.
 Nagybani megrendelés

Jánossy Bélánál
 V. Petőfi tér 12.

nagy olaj tartalmánál fogva puhítja a bőrt.
 Óriási megakartás lábveliben, mert a Hiesz A.-féle fénymáz és sárga cipő krém!

MIÉRT
 van annyi utánzat?
MERT
 a valódi Eisenstädter-féle

Linoleumpadló zománc

a törv. bej. „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle

Linoleumpadló zománc
 egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig felülmulhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzásu nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak

Védjeg y
 „Vas lovag” „Linoleumpadló zománcot”
 a törv. bejegyzett „Vas lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
 lack és festék gyára.

Kapható Debreczenben: Békés Emil, Csanak J., Félegyházi János, Fritsch Károly, Gárvoszkó Lajos, Geréby F. Utóda, Kontsek G., Czeglédy és Polgár, Party Eerenz, Rickl József Zelmós, Roth Antal, Sesztina Lajos, Komlósy Lajos, Térei József és Tóth Kálmán cégeknel.

Óvakodjunk utánzatoktól!
 Óvakodjunk utánzatoktól!

Előnyösen ismert
kitünő gyártmányu
stiriai lódent

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég
 posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

221—1901. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 47/7—1901. sz. végzése folytán közhirrre tételik, miszerint Holczer S. és fiai szegedi cég részére Ritók Ágnes derecskei lakostól 1678 k. 48 t. tőke ennek 1901. évi jan. 1. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 118 k 70 fill. perköltés erejéig 1901. évi febr. hó 7-én bíróilag lefoglalt és 1368 k. 5 fillerre becsült kész ruhák, szövetek, szobabutorok stb. ingóságok 1901. é. jun. hó 25-én d. u. 3 órakor kezdetét vevendő és Derecskén alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Derecskén, 1901. é. jun. 8-án.

Oláh Géza

bir. kiküldött.

Jencs-féle
Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvjaa a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendszeren használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.**
 A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos
 „Szt. János” gyógyszerterében
 Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
 Budapest, VI., Váci-körút 17.

Szives tudomásul!

Saját termésü, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna puszta homoki szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Veres Kadarka 98-ról	1.20 „
Asztali siller	70 „
Nagy burgundi siller	92 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.**Szabadalmazott drótüveg**

Legjobb és legmodernebb üvegezési anyag

felső világítások, oldalablakok, udvarok, gépműhelyek, pályaudvarok, raktárak, erkélyek, világos rekeszek és mindenféle oly zárt helyek részére, melyek világosságára súlyt fektetünk, továbbá jelző tábláknak stb. stb.

Előállítatik 2 1/2, □ mtr, nagyságig 4 mm.-től 30 mm. vastagságban.

Előnyei: A lehető legnagyobb törési biztonság, eddig el nem ért ellenállási képesség, a legnagyobb fokig tűzbiztonság, kitünő átlátszóság, könnyű tisztítás és a vas szerelvények mellőzhetése, stb. stb.

Nagymennyiségben és a legjobb eredménnyel használják az állami és magánépítkezéseknél és igen sok vasutnál a bel és külföldön.

Védőhüvelyek drótüvegből

vizállást mutató üvegek részére, gőzgépeknél és mozdonyoknál

Átlátszó, kemény üvegöntvény, padló lemezek sima. vagy mintázott felülettel, fehér, vagy fél fehér színben, drótbetéttel, vagy anélkül.

Üveg-fedőcserepek és üvegtáblák.

félfehér és fehérszínben, drótbetéttel vagy anélkül különböző alakokban és nagyságban.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie

vorm. Friedr. Siemens.

Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

Gyárt még: Palaczkokat mindenféle alakban, üveg-elzárókat, üvegöntvényeket, sajtoltüvegeket; disz-üvegeket, üveghengereket és szabadalm. üveget. stb.

Dr. G. Schmidt
 fülész és fülgyógyász

Fülolai

csak a
 védjeggyel
 ellátott v. eredeti
 gyorsan és alaposan
 gyógyít időszerű
 sükettséget,
 fülfajást,
 fülzúgást,
 és nagyothallást
 meg idült esetekben is.
 Egyedül kapható üvege 2fr

Dr. Rothschnck V. Emil
 gyógyszerára az „Arany
 egyszarvuhoz” Debreczenben

Utolsóelőtti hét!

Huzás visszavonhatlanul**1901. Június 25^{én.}****Főnyeremény****30.000** korona értékű**Concordia sorsjegyek**
á 1 korona

ajánlja:

Szentkirályi Tivadar, dohánytőzsde.
Mendelovits Lajos**DEBRECZEN.****APRÓ HIRDETÉSEK.**

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Érmelléki Nagykágyai hegyi bor
Kiss Albert szőlőbirtokos terméséből literjét 38 kr-ért árusítja Várray János (Rákóczi) Meszena-u. 1 sz. 50 literen felüli mennyiségben is megrendelhető hektiként 28 frt.**Nagy Block naptárak,**
rendkívül praktikusak 1901. évre 40 kr-ért kaphatók kiadóhivatalunkban.**Szép bajusz** nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.**Ebesi ártézi víz** a legjobb segesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.**Műköszörüs és késes** üzletemet május 1-től Simonffy-utca 2. sz. házba helyeztem át. Elfogadok szakmámba vágó bármely munkát **gyors, pontos és jutányos ár** melletti elkészítésre.

HANDLOVITS ISTVÁN.

**Gyors és biztos segély gyomor-
betegségek és azok utóbajaiban!**A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, a rendszeres vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás vérértéket eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pl. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoi-dákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult**Dr. Rosa-féle balzsam****FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGÁBAN 203—III.**Az emésztés minden munkáját új életre serkenti, **egészséges és tiszta vért** szerez, különben is biztos és messze földön bevált **házi-szer**.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 kr-ral drágább.

1 frt 44 kr. előzetes beküldése mellett egy nagy üveg, 75 kr. beküldése ellenében egy kis üveg küldetik bérmentesen az osztr. m. állam bármely állomására.

Figyelem! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszer-tárától és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a **prágai házi kenőcs** csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.A ki egy utánszót talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!
Elismerő levelek esrei rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, **EGGER A.** gyógyszer-tárában.Főraktár **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítóval, a fekete sas gyógyszer-táránál Prágában a Sporner-utca sarkán 203. sz.**Kiváló fájdalomcsillapító, anti-
septikus, gyógyító és a hegedést
elősegítő szer.**

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mellgyulladásnál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgennyedés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem képződéseknél stb. 5 év óta bevált.

Prágai házikenőcs

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 35 kr-ával. Postán 6 kr-ral drágább.

1 frt 58 kr. előzetes beküldése mellett 1/1 dohoz vagy 1 frt 68 kr. 1/2 dohoz, vagy 2 frt 30 kr. 1/1 dohoz, vagy 2 frt 48 kr. 1/2 dohoz bérmentesen az osztr. magy. állam bármely állomására.

**Nyári
ruhák
tisztítása****kifogástalanul****Hrabéczy Antal**kelmefestő és tisztító intézetében
eszközöltetik.**DEBRECZEN,**

Széchenyi-utca 42.